Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2356

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2356

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za krožno Evropo na biološki osnovi za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja za krožno Evropo na biološki osnovi za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za regionalni razvoj ter Odbora za industrijo, raziskave, in energetiko,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0088/2024),

A. ker je bilo Skupno podjetje za krožno Evropo na biološki osnovi (v nadaljnjem besedilu: skupno podjetje) s sedežem v Bruslju ustanovljeno novembra 2021 v okviru programa Obzorje Evropa, in sicer za obdobje, ki se bo končalo 31. decembra 2031 ([1]); ker je skupno podjetje nadomestilo in nasledilo Skupno podjetje za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase (v nadaljnjem besedilu: skupno podjetje BBI), ki je bilo ustanovljeno maja 2014 v okviru programa Obzorje 2020 za obdobje do 31. decembra 2024 ([2]);

B. ker je skupno podjetje javno-zasebno partnerstvo, usmerjeno v raziskave in inovacije za trajnostni in konkurenčni sektor krožnih industrijskih panog, ki temeljijo na rabi biomase; ker so njegovi ustanovni člani Unija, ki jo zastopa Komisija, in partnerji iz zadevnih panog, ki jih zastopa konzorcij industrijskih panog, ki temeljijo na rabi biomase;

C. ker bi moralo skupno podjetje zaradi povečanja preglednosti v svojih letnih zaključnih računih razkriti ustrezne informacije o prispevkih članov na ravni programa; ker bi moralo za vsak program, v okviru katerega deluje, do konca leta po kategorijah članov predložiti vse ustrezne informacije, vključno s pogodbenimi ciljnimi vrednostmi za prispevke, določenimi za ustrezni program, višino prejetih prispevkov in obsegom pravnih obveznosti; ker bi moralo skupno podjetje še naprej izboljševati preglednost;

Splošno

1. na podlagi poročila Računskega sodišča o zaključnem računu skupnega podjetja za proračunsko leto 2022 ugotavlja (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) ([3]), da zaključni račun skupnega podjetja v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2022 ter njegov poslovni izid, denarne tokove in spremembe čistih sredstev za tedaj končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije; na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja tudi, da so transakcije, povezane z zaključnim računom, v vseh pomembnih pogledih zakonite in pravilne;

2. pozdravlja vlogo skupnega podjetja pri spodbujanju konkurenčnih krožnih industrijskih panog, ki temeljijo na rabi biomase, v Uniji;

3. je seznanjen s spremembami obsega proračuna skupnega podjetja, ki je v veliki meri odvisen od faze izvajanja večletnih programov za raziskave in inovacije, ki jih podjetje izvaja;

4. ugotavlja, da je skupno podjetje leta 2022 začelo izvajati program Obzorje Evropa, zato proračun za leto 2022 vključuje proračun za prevzem obveznosti za prve razpise programa Obzorje Evropa, načrtovane za leti 2021 in 2022;

([1]) Uredba Sveta (EU) 2021/2085 z dne 19. novembra 2021 o ustanovitvi skupnih podjetij v okviru Obzorja Evropa ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 219/2007, (EU) št. 557/2014, (EU) št. 558/2014, (EU) št. 559/2014, (EU) št. 560/2014, (EU) št. 561/2014 in (EU) št. 642/2014 (UL L 427, 30.11.2021, str. 17).

([2]) Uredba Sveta (EU) št. 560/2014 z dne 6. maja 2014 o ustanovitvi Skupnega podjetja za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase (UL L 169, 7.6.2014, str. 130).

([3]) Evropsko računsko sodišče – Letno poročilo o skupnih podjetjih EU za proračunsko leto 2022 (str. 96).

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

5. na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih skupnega podjetja za leto 2022 ([4]) ugotavlja, da je skupni razpoložljivi proračun za leto 2022 znašal 264,2 milijona EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in 80,3 milijona EUR v odobritvah plačil ([5]); glede stopnje izvajanja/izvrševanja proračuna ugotavlja, da je ta za odobritve za prevzem obveznosti znašala 125 milijonov EUR oziroma 47 % ([6]), za odobritve plačil pa 52 milijonov EUR oziroma 65 % ([7]);

6. ugotavlja, da je upravni odbor sprejel proračun skupnega podjetja za leto 2022 v dveh fazah, in sicer je 16. decembra 2021 izglasoval proračun za nekdanje skupno podjetje BBI v skupnem znesku 6 milijonov EUR za odobritve za prevzem obveznosti in 85,6 milijona EUR za odobritve plačil ([8]);

7. poleg tega ugotavlja, da na podlagi mandata skupnega podjetja ni bil podpisan noben sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev, medtem ko je bilo na podlagi mandata skupnega podjetja BBI podpisanih 142 tovrstnih sporazumov v skupni vrednosti 822 milijonov EUR;

8. ugotavlja, da je bila 31. maja 2022 sprejeta dopolnitev proračuna, s katero je bil dodan (novi) proračun za skupno podjetje za leto 2022, in sicer 254,9 milijona EUR v sredstvih za prevzem obveznosti in 1,7 milijona EUR v odobritvah plačil; ugotavlja, da je ta dopolnitev vključevala tudi zmanjšanje ponovne uporabe operativnih odobritev za plačila za skupno podjetje BBI v višini 11,2 milijona EUR, ki so bile na tej stopnji označene kot presežne glede na potrebe (tako da je celotna dopolnitev proračuna pri odobritvah za prevzem obveznosti znašala –9,6 milijona EUR (minus));

9. ugotavlja, da se je 28. novembra 2022 z novo proračunsko dopolnitvijo v proračun stekel dodatni milijon EUR v odobritvah plačil za strokovne ocenjevalce skupnega podjetja v naslovu 3 ([9]) in da bi se na računovodski ravni odrazil pristop, ki ga uporablja Komisija za obravnavo odobritev plačil za strokovne ocenjevalce v razpisih;

10. ugotavlja, da je prvotni proračun skupnega podjetja BBI vseboval relativno velik presežek neporabljenih proračunskih sredstev iz prejšnjih let (2019, 2020 in 2021): na upravni strani 1,1 milijona EUR sredstev za prevzem obveznosti in 1,6 milijona sredstev za plačila ter na operativni strani 40 milijonov EUR sredstev za plačila;

11. ugotavlja, da so bile te odobritve, ki so bile ponovno aktivirane, uporabljene v skladu s členom 6(5) finančnih pravil skupnega podjetja in da so do konca leta dosegle 69 % porabe sredstev za prevzem obveznosti na upravni strani, 88 % sredstev za plačila na upravni strani in 100 % sredstev za plačila na operativni strani; ugotavlja, da je nižja stopnja izvrševanja upravnega proračuna predvsem posledica tega, da se je v proračunskih vrsticah za komunikacije pod naslovom 2 ([10]) do samega konca leta na voljo ohranjal velik del odobritev za sklenitev pogodbe za forum deležnikov, ki je potekal leta 2023;

12. vendar ugotavlja, da po navedbah skupnega podjetja tega ni bilo mogoče vzdrževati, in da je bila na koncu pogodba podpisana sredi januarja 2023, sredstva pa ponovno uporabljena v proračunih za 2023 in 2024;

13. ugotavlja, da je bilo ob koncu leta 2022 skupaj 1,1 milijona presežka neporabljenih sredstev skupnega podjetja BBI za odobritve za prevzem obveznosti za upravo in 1,5 milijona EUR za odobritve za plačila za upravo ter 25,2 milijona EUR za odobritve za plačila za operativne dejavnosti;

14. ugotavlja, da v skupnem podjetju ni bilo pomembnih ponovno aktiviranih odobritev, saj pred letom 2021 ni bilo nobenih zahtevkov za proračun; ugotavlja pa, da je proračun, ki ga je Komisija prvotno predvidela za skupno podjetje (vključno z razpisom 2021, ki ni bil nikoli izveden), prevzel GD RTD, skupno podjetje pa je moralo v svojem upravnem in operativnem proračunu za leto 2022 prevzeti predvidene odobritve za prevzem obveznosti in za plačila za skupno podjetje za leti 2021 in 2022;

15. poleg tega ugotavlja, da bo v upravnem delu do konca leta 2024 imelo prednost izvajanje starega proračuna skupnega podjetja BBI, saj v letu 2022 proračun za upravo skupnega podjetja za krožno Evropo na biološki osnovi praktično ni bil izvršen; ugotavlja, da je zaradi tega splošno izvrševanje proračuna nižje, vendar bodo za to obdobje za realistično primerjavo podane tudi samo stopnje izvajanja proračuna za upravo skupnega podjetja BBI;

([4]) Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih za leto 2022 (str. 8)
([5]) Skupni proračun vključuje operativni proračun (uporabljen za financiranje izbranih projektov) in upravni proračun (uporabljen za financiranje dejavnosti programske pisarne).
([6]) Naslov 1 – 2,9 milijona EUR (63-odstotno izvrševanje), Naslov 2 – 1,6 milijona EUR (60-odstotno izvrševanje), Naslov 3 – 120,5 milijona EUR (48-odstotno izvrševanje).
([7]) Naslov 1 – 2,8 milijona EUR (55-odstotno izvrševanje), Naslov 2 – 1,9 milijona EUR (68-odstotno izvrševanje), Naslov 3 – 47,4 milijona EUR (65-odstotno izvrševanje).
([8]) Konsolidirano letno poročilo o dejavnostih za leto 2022 (str. 77)
([9]) Naslov 3: Stroški poslovanja (za izvajanje dejavnosti in nalog, dodeljenih skupnemu podjetju v skladu z uredbo Sveta o njegovi ustanovitvi).
([10]) Naslov 2: upravni odhodki (vključno s splošnimi stroški za infrastrukturo in tekočimi stroški, kot so najem stavb, stroški za IT, pisarniško pohištvo in oprema, komunikacije in sestanki ter drugi razni upravni stroški).

16. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da se v letnem zaključnem računu skupnega podjetja za leto 2022 zneski prispevkov, ki so pripoznani glede na kategorije članov (Unija in zasebni člani), med seboj precej razlikujejo; razume, da se denarni prispevki Unije namreč potrdijo in pripoznajo, ko se plačajo skupnemu podjetju, in sicer na začetku izvajanja projektov, prispevki članov v naravi pa se pripoznajo šele, ko se potrdijo stroški za izvajanje projektov, ki so nastali in bili prijavljeni;

17. skupno podjetje poziva, naj se posveti odpravi vrzeli med pripoznanim zneskom denarnih prispevkov na eni strani in prispevki v naravi na drugi strani, tako da bo navedlo podatke o pravnih obveznostih članov skupnega podjetja ob koncu leta v smislu podpisanih sporazumov in pogodb o dodelitvi nepovratnih sredstev; pozdravlja zavezo skupnega podjetja, da bo to vprašanje obravnavalo v zaključnem računu za naslednje leto;

18. ugotavlja, da je bil potrjeni znesek prispevkov v naravi zasebnih članov za operativne dejavnosti še vedno nizek, in sicer je znašal 65,9 milijona EUR, saj skupno podjetje te stvarne prispevke potrdi šele, ko se izvršijo končna plačila za projekte v okviru programa Obzorje 2020 in je treba predložiti potrdila o računovodskih izkazih;

19. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da za program Obzorje 2020 zasebni člani ob koncu izvajanja programa ne bodo dosegli okvirne ciljne vrednosti njihovega prispevka za operativne dejavnosti;

20. je seznanjen s tveganji za skupno podjetje, kar zadeva izvajanje programa, če zasebni člani do konca programa Obzorje 2020 ne bodo dosegli minimalnih ciljnih vrednosti svojih prispevkov;

21. glede dosežkov skupnega podjetja za Obzorje 2020 ugotavlja, da je konec leta 2020 skupno podjetje za sklenjene sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 v celoti prevzelo obveznosti za najvišji možni prispevek Unije za operativne dejavnosti, ki je znašal 815,8 milijona EUR; poleg tega ugotavlja, da bo treba od teh prevzetih obveznosti v prihodnjih letih za projekte, ki še niso zaključeni, plačati še približno 94 milijonov EUR (ali 11,5 %);

22. ugotavlja tudi, da so se zasebni člani ob koncu leta 2022 pravno zavezali, da bodo zagotovili stvarne in finančne prispevke za operativne dejavnosti skupnega podjetja v višini 258,4 milijona EUR ali 54 % okvirne ciljne vrednosti v višini 475,3 milijona EUR, določene v sprejetih letnih delovnih programih skupnega podjetja; ugotavlja, da je od teh prevzetih obveznosti skupno podjetje konec leta 2022 poročalo o plačilu 154,7 milijona EUR (ali 32,5 % ciljne vrednosti);

23. ugotavlja še, da je v letu 2022 moralo skupno podjetje preklicati približno 8,2 milijona EUR za potrjene projekte zaradi nepredvidene prekinitve enega od vodilnih projektov programa Obzorje 2020 in začasno ustaviti več drugih projektov in da glede na to, da so bili vsi razpisi programa Obzorje 2020 zaključeni konec leta 2020, skupno podjetje ne bo doseglo okvirne ciljne vrednosti za prispevke zasebnih članov za operativne dejavnosti skupnega podjetja do konca programskega obdobja;

24. pozdravlja, da je skupno podjetje navedlo, da je doseglo operativne cilje svojih razpisov v okviru programa Obzorje 2020; vseeno ugotavlja, da Računsko sodišče meni, da to znatno zmanjšanje prispevkov zasebnih članov pomeni tveganje za splošno dosego ciljev skupnega podjetja za program Obzorje 2020;

25. meni, da je za zagotovitev, da bo do konca programskega obdobja dosežen cilj skupnega prispevka zasebnih članov v višini 2 730 milijonov EUR, ki je določen v ustanovni uredbi skupnega podjetja, to podjetje ciljno vrednost za stvarni prispevek zasebnih članov za dodatne dejavnosti do konca programskega obdobja popravilo navzgor, in sicer na 2 235,5 milijona EUR; ugotavlja, da so konec leta 2022 zasebni člani poročali o skupnih stvarnih prispevkih za dodatne dejavnosti v višini 1 797,9 milijona EUR ali 73,8 % nove ciljne vrednosti, za 658 milijonov EUR ali 37 % sporočenega zneska pa postopek potrjevanja še ni bil zaključen;

26. pozdravlja, da je za to, da bi se zmanjšalo tveganje, da skupno podjetje do konca programa ne bi doseglo nove ciljne vrednosti za prispevke v naravi za dodatne dejavnosti, konzorcij industrijskih panog, ki temeljijo na rabi biomase, upravnemu odboru skupnega podjetja novembra 2022 predlagal, naj odobri nadaljnje naložbe zasebnih članov v znesku 416 milijonov EUR za dodatne dejavnosti v letu 2023;

27. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je po mnenju Računskega sodišča poslabšalo izvajanje proračunskih plačil za dejavnosti programa Obzorje 2020 za leto 2022; priznava, da je do tega prišlo, ker so se upravičenci soočali z rastočimi stroški in izvedbenimi težavami;

28. je seznanjen s tem, da skupno podjetje za dejavnosti programa Obzorje 2020 ni imelo nobenih novih odobritev za prevzem obveznosti za operativne dejavnosti, saj je zadnji razpis za zbiranje predlogov zaključilo do konca leta 2020; ugotavlja, da se je stopnja izvrševanja odobritev plačil za operativne dejavnosti znižala na 65 % (2021: 85 %), razlog za to pa so bili po mnenju skupnega podjetja naraščajoči stroški in težave pri dobavi, s katerimi so se srečevali upravičenci zaradi krize zaradi covida-19 in vojne v Ukrajini, zato je bilo treba podaljšati trajanje večine projektov programa Obzorje 2020, končna plačila pa preložiti na leto 2023;

29. se strinja z Računskim sodiščem, da bi moralo skupno podjetje pripraviti časovno opredeljen akcijski načrt za dokončanje izvajanja projektov, odobrenih v prejšnjih večletnih finančnih okvirih;

30. se strinja z Računskim sodiščem, da bi moralo za zagotovitev doseganja ciljnih vrednosti za prispevke zasebnih članov za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 skupno podjetje na podlagi strateškega načrta za izvajanje programov letno spremljati posamezne dosežke glede prispevkov zasebnih članov;

31. ugotavlja, da je skupno podjetje leta 2022 izvršilo le 47 % svojega proračuna za prevzem obveznosti za projekte prvega pomembnega razpisa za zbiranje predlogov za program Obzorje Evropa v višini 120 milijonov EUR, ki ga je objavilo v začetku leta;

32. ugotavlja, da so Komisija in zasebni člani leta 2022 za upravne stroške skupnega podjetja zagotovili po 0,8 milijona EUR denarnih prispevkov; ugotavlja, da skupno podjetje za svoje dejavnosti v okviru programa Obzorje Evropa ni zahtevalo denarnih prispevkov, saj je pričakovalo, da bo prvi razpis za zbiranje predlogov za program Obzorje Evropa, ki ga je objavilo v začetku leta 2022, zaključen šele v prvi polovici leta 2023;

33. ugotavlja, da je bila ob koncu leta 2022 stopnja izvrševanja proračuna skupnega podjetja za plače (naslov 1) nizka, saj je znašala 55 %, in da je bilo to po navedbah skupnega podjetja posledica zapoznelega začetka pogodb o zaposlitvi uslužbencev, ki so bili na novo zaposleni leta 2022;

Javna naročila in uslužbenci

34. ugotavlja, da je skupno podjetje v letu 2022 še naprej v največji možni meri izkoriščalo obstoječe okvirne pogodbe na ravni Evropske komisije; ugotavlja, da je bilo treba za primere, ko skupno podjetje ni imelo na voljo teh pogodb ali pa so se te pogodbe iztekle, potrebno začeti posebne postopke javnih razpisov, večinoma za pogodbe nizkih vrednosti ([11]);

35. ugotavlja tudi, da je skupno podjetje za skupne storitve IT podpisalo tudi posebne pogodbe v sklopu okvirne pogodbe, ki se skupno upravlja s preostalimi skupnimi podjetji; poleg tega ugotavlja, da je skupno podjetje celo leto 2022 uporabljalo sporazume o ravni storitve, ki veljajo pri Komisiji;

36. na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih ugotavlja, da je v letu 2022 prišlo do prehoda s skupnega podjetja BBI na skupno podjetje; ugotavlja, da je bilo v programski pisarni skupnega podjetja do konca leta zaposlenih 26 uslužbencev (v primerjavi z 22 leta 2021), kar pomeni, da je bil kadrovski načrt ([12]) pod novim mandatom skoraj v celoti izpolnjen; pozdravlja, da se je skupnemu podjetju v njegovem novem mandatu pridružilo osem novih sodelavcev;

37. ugotavlja, da je za leto 2022 skupno podjetje potrdilo uravnoteženo zastopanost spolov na vodstvenih položajih, saj je bilo na teh položajih 50 % žensk;

38. ugotavlja, da so uslužbenci skupnih podjetij hkrati upravljali rastoče število tekočih projektov za programe iz različnih večletnih finančnih okvirov; opozarja, da takšen trend ne bi smel oslabiti učinkovitosti notranjih kontrol skupnega podjetja in njihovega upravljanja teh sredstev ter povzročiti zamud pri izvajanju novih programov;

Sistemi upravljanja in nadzora

39. na podlagi ugotovitve Računskega sodišča o sistemih upravljanja in nadzora ugotavlja, da je za naknadno revizijo porabe za programa Obzorje 2020 in Obzorje Evropa pristojna skupna revizijska služba GD RTD Komisije;

40. ugotavlja, da je skupno podjetje za odhodke programa Obzorje 2020 (obračuni in končna plačila) poročalo o reprezentativni stopnji napake v višini 1,9 % in stopnji preostale napake v višini 1,2 %;

([11]) Več pogodb je bilo sklenjenih za manj kot 15 000 EUR na pogodbo.

([12]) Celotni kadrovski načrt zajema 29 ljudi za to organizacijo, kar bi skupno podjetje moralo doseči na začetku leta 2024 po imenovanju novega izvršnega direktorja.

41. ugotavlja, da za program Obzorje Evropa naknadne revizije še niso bile opravljene, saj bodo prva vmesna plačila po pričakovanjih izvršena šele leta 2024;

42. je seznanjen, da je Računsko sodišče zaradi ocene kontrol operativnih plačil skupnega podjetja revidiralo naključno vzorčena plačila iz programa Obzorje 2020, izvršena v letu 2022, in sicer na ravni končnih upravičencev ([13]); ugotavlja, da je v enem primeru Računsko sodišče odkrilo in količinsko opredelilo hujšo napako zaradi previsoko prijavljenih stroškov dela, saj je upravičenec v proračunskem letu spremenil metodo izračuna za urno postavko in v prijavljene stroške vključil neupravičene stroške za pokojnin in bonuse;

43. ceni, da je skupno podjetje razvilo pristop k naknadni reviziji, ki temelji na tveganju, da bi zmanjšal stopnjo napake z bolj ciljno usmerjenim vzorcem, da bi odkril upravičence, pri katerih so napake najpogostejše, s čimer bi se okrepil čistilni učinek njihovih naknadnih revizij; to je pomembna pozitivna sprememba pristopa naknadnih revizij, saj okvir Komisije za notranjo kontrolo nepovratnih sredstev programa Obzorje Evropa ne omogoča vzpostavitve posebnih reprezentativnih vzorcev za skupno podjetje in posledično izračuna posebnih reprezentativnih stopenj napake in stopenj preostale napake za skupna podjetja;

44. ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da ima skupno podjetje z dobro razvitim pristopom k naknadnim revizijam, ki temelji na tveganju, stopnjo preostale napake pod povprečjem zadevnih stopenj skupnih podjetij brez takega pristopa, in sicer zaradi sistematičnega prepoznavanja in revidiranja najbolje tveganih upravičencev;

Naknadno ukrepanje glede lanskih opažanj

45. ugotavlja, da so „opažanja“ v posebnih letnih poročilih skupnega podjetja dejansko „priporočila Računskega sodišča, ki niso časovno določena“; ugotavlja, da Računsko sodišče vsako leto spremlja ta opažanja in oceni njihov status kot „odprta“ ali „zaključena“;

46. ugotavlja, da je Računsko sodišče za obdobje 2020/21 izdalo tri opažanja, od katerih sta dve, ki se nanašata na prispevke panoge skupnega podjetja in zasebne člane, še vedno odprti;

47. ugotavlja, da skupno podjetje priznava nizko raven stvarnih prispevkov članov iz zasebnega sektorja za svoje operativne dejavnosti in meni, da je to stanje mogoče delno pojasniti z odprtostjo razpisov skupnega podjetja, pri čemer lahko tudi nečlani konzorcija BIC ([14]) zaprosijo za nepovratna sredstva za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase, ne da bi bilo treba pobudo skupnega podjetja podpreti s stvarnimi prispevki; razume, da se je število uspešnih prosilcev iz konzorcija BIC na zadnjih treh razpisih zmanjšalo na minimum, kar je povzročilo znatno zmanjšanje stvarnih prispevkov.

([13]) Kar zadeva transakcije za izplačila nepovratnih sredstev, preizkušene pri upravičencih, je prag za poročanje o količinsko opredeljivih napakah 1 % revidiranih stroškov.

([14]) https://ebn.eu/about-ebn/.